

Kuinka ratkojaa miellytetään?

Ristikoiden laatija on eräänlainen viihdetaitelija, sanatyömies tai -nainen tai -henkilö, joka leikkii sanoilla omaksi ilokseen, keksii uusia sanojen yhdistelmiä ja vihjeitä ja saa tästä puuhastelusta parhaimmillaan suurta tyydytystä. Ah sitä sisäistä riemua, kun saa valmiiksi vaikkapa oikein vaikean tehtävän. Tai sellaisen, johon on onnistunut uuttamaan jonkinlaisen uuden jipon tai hieman huumoria. Tai mahdollisimman monta eri kirjainta tai teemasanaa.

Laatija tekee työtään kuitenkin vain ja ainoastaan ratkojia varten. Yleisö voi olla suuri tai pieni, mutta ilman ratkojia sanatehtävien laatimisessa ei olisi mitään mieltä. Kukapa viitsisi tehdä luovaa työtä, jos sillä ei olisi ollenkaan ymmärtäviäisiä ja arvostavia vastaanottajia? Ja kukapa jaksaisi nauraa omille vitseilleen kahta kertaa? Paraskin hauskutukset hiipuu ja laimenee toistettaessa, kunnes ei enää naurata ollenkaan ja alkaa pikemminkin ärsyttää. Jotakin uutta on aina keksittävä, muuten työlä menee pohja pois, mielekkäys katoaa. Laatija elää ja on aina elänyt jakamistaloudessa ja on täysin riippuvainen yleisöstään.

Miten sitten ratkojaa kosiskellaan ja miellytetään parhaiten?

Tähän kysymykseen ei ole yksiselitteistä vastausta. Meidän kaikkien onneksi, sekä laatijoiden että ratkojien. Meitä on molemmissa leireissä joka lähtöön ja moneen junaan, muuttaman linja-auton ja rahtilaivankin saamme kenties täytettyä. Makuja on monia, yksi tyk-

kää äidistä, toinen tyttärestä. Kolmas lemmikkiläimästä ja neljäs lihavista nahkapukuisista tataruodista äijistä.

Tärkeitä tekijöitä siihen, miksi jonkun tietyn laatijan ja hänen tuotantoonsa mieltyneen ratkojakunnan kemiat kohtaavat ja miksi heidän välilleen voi syntyä hyvinkin pitkäaikainen ja intohimoinen suhde, on ainakin kolme.

Ristikoiden ulkoasun tärkeydestä on tällä palstalla ollut puhe hiljakkoin, joten ei siitä nyt sen enempää. Kaksi muuta ratkaisevaa ominaisuutta ovat käsittääkseni vaikeusaste ja tyyli.

Vaikeusaste on helpommin määriteltävissä. Sekin on tietysti suhteellinen käsite. Se, mikä on yhdelle helppoa, on toiselle vaikeaa. Vaikeusasteen mittaakin jokainen ratkoja omien taitojensa ja innostuksensa perusteella. Liian helpon tehtävän ratkominen on tylsää ajanhaaskausta. Liian vaikeaa taas vie liikaa aikaa ja on turhauttavaa, eikä anna tärkeitä onnistumisen kokemuksia. Ellei sitten suhtaudu ristikoihin kuten extremeurheiluun. Triathlon on juostava loppuun asti vaikka varpaat verillä, ja ristikko saatava valmiiksi, vaikka siihen meni si ikä ja terveys.

Sitten meillä on tyyli. Jokaisella taitavalla laatijalla omansa. Monien laatimuksista kokenut ratkoja näkee heti, kuka tehtävän on laatinut ja/tai piirtänyt, vaikkei näkisi tekijän nimeä. Ja sitten joko tykätään tai ei tykätä. Kaikilla ei ole samanlainen huumorintaju eikä yhtäläinen tietomäärä ja samat kiinnostuksen kohteet. Näin on hyvä. Jokaiselle annetaan jotakin vapaassa ja demokraattisessa yhteiskunnassamme.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/